

Kreditmarknadsavdelningen
Lars Widlund
Telefon 08-787 80 90

BESLUT
2000-04-26

Dnr 3654-00-320

Styrelsen för
Custodia Credit AB
Box 21
234 21 LOMMA

Meddelande av varning

Finansinspektionens beslut

1. Finansinspektionen meddelar Custodia Credit AB varning med stöd av 5 kap. 17 § andra stycket lagen (1992:1610) om finansieringsverksamhet.

Hur man överklagar, se bilaga 1.

2. Finansinspektionen beslutar med stöd av 5 kap. 1 § första stycket lagen om finansieringsverksamhet att Custodia Credit AB tills vidare skall rapportera sina exponeringar som överstiger 10 % av bolagets kapitalbas månadsvis till Finansinspektionen på sätt som framgår av Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (1998:30) om stora exponeringar.

Custodia Credit AB skall senast den 31 juli 2000 inkomma med en åtgärdsplan för hur bolaget skall säkerställa att rapporteringen till Finansinspektionen blir korrekt, att hanteringen av stora exponeringar blir korrekt och att kapitalbasen inte sänks. Bolaget skall inom samma tid tillse att bolagsordningen blir i överensstämmelse med den bedrivna verksamheten.

Hur man överklagar, se bilaga 2.

Bakgrund

Under Finansinspektionens tillsyn av Custodia Credit AB har följande framkommit.

Rapportering

Enligt 3 kap. 2 § Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 1998:29) om beräkning av kapitalbas och kapitalkrav för marknadsrisk och kreditrisker skall bl.a. kreditmarknadsföretag per den 31 mars, den 30 juni, den 30 september och den 31 december lämna uppgifter enligt visst blankettformulär. Dessa rapporter skall vara Finansinspektionen till handa senast den sista bankdagen i månaden efter varje balansdag. Sammanfaller balansdag med årsbokslutsdag skall rapporterna vara Finansinspektionen till handa senast den femtonde bankdagen i andra månaden efter balansdagen.

Enligt 1 § tredje stycket Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 1998:11) om rapportering av ränteriskexponering skall ränteriskrapporter lämnas per 31 mars, 30 juni, 30 september och 31 december. Rapporterna skall vara Finansinspektionen till handa senast den sista bankdagen i månaden efter varje rapportdag.

Under perioden december 1998 till december 1999 har ett antal rapporter, som Custodia Credit AB varit skyldigt att inge till Finansinspektionen enligt 3 kap. 2 § Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om beräkning av kapitalbas och kapitalkrav för marknadsrisk och kreditrisker samt enligt 1 § Finansinspektionens föreskrifter om rapportering av ränteriskexponering, varit Finansinspektionen till handa för sent och inkommit först efter påminnelser. Kapitältäckningsrapporten per den 31 december 1998 inkom 17 dagar för sent och efter två påminnelser, per den 30 juni 1999 inkom 36 dagar för sent efter en påminnelse, per den 30 september 1999 inkom 11 dagar för sent efter en påminnelse och per den 31 december 1999 inkom 16 dagar för sent efter en påminnelse. Ränteriskrapporten per den 31 december 1998 inkom 37 dagar för sent och efter två påminnelser och per den 31 december 1999 37 dagar för sent efter en påminnelse.

Stora exponeringar

I 5 kap. 1 § lagen (1994:2004) om kapitältäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag anges att värdet av ett instituts exponeringar mot en kund eller grupp av kunder inte får överstiga vissa närmare angivna värden. I 7 kap. 11 § andra stycket samma lag anges att, om ett instituts exponeringar överstiger något av de i 5 kap. angivna gränsvärdena, skall institutet utan dröjsmål anmäla detta till Finansinspektionen. Inspektionen får bestämma en viss tid inom vilken exponeringarna skall bringas ned till de angivna gränsvärdena.

Vid en genomgång av Custodia Credit AB:s rapporter om stora exponeringar har Finansinspektionen i oktober 1999 uppmärksammat att tre av de rapporterade exponeringarna per den 30 juni 1999 har överstigit högsta tillåtna gränsvärden för stora exponeringar. Även i tidigare rapporter har otillåtna exponeringar rapporterats. Flera av rapporterna har varit felaktigt ifyllda. Finansinspektionen har med anledning härav den 15 oktober 1999 sänt en förfrågan till bolagets styrelse.

Vidare har bolaget som svar på inspektionens förfrågan anfört bl.a. följande. Det är svårt för bolaget att exakt beakta gränserna för stora exponeringar. Bolaget bedriver fakturabelåning där utestående kredit till ett bolag mycket hastigt varierar från dag till dag. För att exakt kunna beakta gränsen för stora exponeringar borde bolaget varje dag räkna fram kapitalbasen. Skulle någon kund för dagen råka komma upp över denna gräns skulle bolaget omedelbart meddela Finansinspektionen om detta. Redan nästa dag kan dock exponeringen vara under gränsen igen. För att komma till rätta med problemet har bolaget startat ett samarbete med ett större företag i branschen som det överlåter sina största kunder till. På detta sätt försöker bolaget justera sin klientstock till att enbart innehålla kunder som, även då de fakturerar som mest, inte kommer över gränsen för stora exponeringar.

Finansinspektionen har den 8 november 1999 sänt en ytterligare förfrågan till Custodia Credit AB angående de stora exponeringarna. Inspektionen har därvid erinrat bolaget om att bestämmelserna om stora exponeringar är tvingande och att ett institut bör tillse att dess sammanlagda exponeringar inte ligger så nära gränsvärdena att risk för överskridande föreligger vid normala kursfluktuationer. Inspektionen har den 14 december 1999 anmodat bolaget att senast den 31 januari 2000 nedbringa två stora exponeringar.

Custodia Credit AB har som svar anfört bl.a. följande. Bolaget håller på att framställa ett nytt mjukvarusystem för sin factoringverksamhet, varvid varje kund kommer att ges en maxlimit för att bolaget inte skall tillåta sina kunder att belåna fler fakturor än vad limiten uppgår till. Bolaget har per den 25 november 1999 två exponeringar som ligger över gränsen.

I skrivelse den 7 mars 2000 till Finansinspektionen har Custodia Credit AB uppgett att bolaget per den 31 december 1999 hade tre nya exponeringar som låg över de lagstadgade gränserna för sådana.

Ett möte har den 24 mars 2000 ägt rum mellan Finansinspektionen och Custodia Credit AB. Efter mötet har bolaget den 28 mars 2000 inkommit med en skrivelse till inspektionen. I skrivelsen har bolaget anfört bl.a. följande. Bolaget är medvetet om att vissa brister i rapporteringen har förekommit och skall vidta omedelbara åtgärder. Kunderna skall omedelbart informeras om att bolaget inte får tillhandahålla kreditgivning i en så pass stor utsträckning. Alla anställda har blivit informerade om att det finns en gräns för utlåning till enskilda kunder. Bolagets ambition är att i framtiden noggrant följa Finansinspektionens föreskrifter.

Kapitalbas

I Finansinspektionens beslut om tillstånd för Custodia Credit AB att driva finansieringsverksamhet erinrades om att bolagets kapitalbas inte får nedgå under det högsta belopp kapitalbasen uppnått från dagen för beslutet, den 17 april 1997, så länge kapitalbasen inte uppgår till minst motsvarande 1 miljon ecu.

Enligt bolagets ingivna kapitaltäckningsrapporter har bolagets kapitalbas minskat mellan juni och september 1999.

Upplåning från allmänheten

Custodia Credit AB har på sin hemsida på Internet erbjudit allmänheten att sätta in pengar hos bolaget. Systemet benämns Custodia Spar. Reglerna för sparandet har varit att pengarna skulle bindas från en månad och uppåt. Efter det att bindningstiden gått ut, skulle de insatta medlen bli obundet kapital tills kunden tog ut pengarna eller gav beloppet en ny bindningstid. Uttaget belopp skulle vara kunden till handa inom sju dagar.

Med anledning härav har Finansinspektionen den 22 mars 2000 skickat en förfrågan till Custodia Credit AB beträffande Custodia Spar.

Vid ett möte den 24 mars 2000 mellan Finansinspektionen och företrädare för Custodia Credit AB har bolaget svarat på inspektionens förfrågan. Bolaget har därvid uppgett bl.a. följande. Bolaget har letat efter fler finansiärer och har skapat Custodia Spar. Custodia Spar-tjänsten har varit utformad enligt beskrivningen på hemsidan. Custodia Spar har varit igång under tre till fyra veckor.

Bolaget har i skrivelse den 29 mars 2000 uppgett att tjänsten har ändrats på så sätt att kundernas medel efter bindningstiden, om kunden inte avtalar om ny bindningstid eller tar ut pengarna, blir bundna igen med en bindningstid på en månad.

Custodia Credit AB:s inställning

Custodia Credit AB har anmodats att yttra sig över bl.a. vad som anförts ovan. Bolaget har därvid i skrivelse till Finansinspektionen den 19 april 2000 anfört bl.a. följande.

Rapporteringen till Finansinspektionen har dessvärre varit bristfällig. I ett mindre företag med begränsad bemanning kan det dock ibland vara förståeligt att man prioriterar funktionen mot kunder framför den nog så viktiga rapporteringen till Finansinspektionen. Styrelsens tveklösa ambition och prioritering är att omedelbart ge företagsledningen tillräckliga resurser för att avhjälpa bristerna. Ytterligare förseningar vid rapporteringen kommer inte att ske.

Bolagets ambition är att växa och utvecklas. En sådan ambition innebär att nya kundkontakter tas och att bolaget därvid ibland kunnat hamna i en sådan utvecklingsfas och situation där volymerna blivit svårbedömda och utsatts för väl stora fluktuationer. I en finansieringsverksamhet baserad på s.k. factoring är riskspridningen avsevärt större och därmed riskpotentialen avsevärt mindre än vid en normal kreditverksamhet. Bolaget har i vart fall vidtagit sådana åtgärder att otillåtna exponeringar inte kan uppkomma.

Vid de tillfällen som kapitalbasen har understigit den tidigare högsta kapitalbasen har underskridandet berott på bokföringstransaktioner som inte har erfordrats. Underskridandena har berott på en överambitiös avskrivning av inventarier m.m.

Bolaget har inte bedrivit någon bankrörelse. Bolaget har beträffande Custodia Spar rättat sig efter gällande regler och Finansinspektionens påpekanden.

Bolaget har framhållit att man ”kan acceptera att en varning ges till bolaget”.

Finansinspektionens bedömning

Enligt 5 kap. 17 § första stycket lagen om finansieringsverksamhet skall ett tillstånd att driva finansieringsverksamhet som har lämnats ett kreditmarknadsföretag återkallas om bl.a. företaget genom att överträda en bestämmelse som avses i 16 § eller på annat sätt visat sig olämpligt att utöva sådan rörelse som tillståndet avser. I 5 kap. 16 § anges att om ett kreditmarknadsföretag har fattat ett beslut som strider mot denna lag eller någon annan författning som reglerar dess verksamhet, mot föreskrift som meddelats med stöd av sådan författning eller mot bolagsordningen eller stadgarna, får Finansinspektionen förbjuda verkställighet av beslutet.

Enligt 5 kap. 17 § andra stycket får inspektionen i stället för att återkalla tillståndet meddela varning om det är tillräckligt.

I förarbetena (prop. 1992/93:89 s. 229) anges bl.a. följande. En så ingripande åtgärd som återkallelse av ett tillstånd bör naturligtvis tillämpas restriktivt. Situationen kan ibland vara den att inspektionen finner anledning till kritik mot ett kreditmarknadsbolags agerande trots att det saknas tillräckliga skäl för att återkalla företagets tillstånd. I sådana fall kan inspektionen i stället meddela företaget varning.

Enligt 1 kap. 4 § lagen om finansieringsverksamhet skall ett kreditmarknadsföretags verksamhet bedrivas så att allmänhetens förtroende för kreditmarknaden upprätthålls och i övrigt så att verksamheten kan anses vara sund.

I förarbetena (prop. 1992/93:89 s. 153) anges bl.a. följande. Kravet på en sund verksamhet innebär att kreditmarknadsbolagen skall se till att deras organisation, arbetsmetoder och beslut baseras på noggranna och tillräckligt långsiktiga bedömningar. De måste också se till att deras exponering för olika typer av risker ligger inom rimliga gränser.

I Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 1999:12) om styrning, intern information och intern kontroll inom kredit- och värdepappersinstitut samt i fondbolag anges bl.a. att en sund utveckling av verksamheten förutsätter att institutet utarbetar och upprätthåller system för kontroll och uppföljning av de risker som förekommer i institutets verksamhet.

Rapportering

Finansinspektionen finner att Custodia Credit AB i den omfattning som har angetts ovan har inkommit med sina rapporter enligt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om beräkning av kapitalbas och kapitalkrav för marknadsrisker och kreditrisker samt enligt Finansinspektionens föreskrifter om rapportering av ränteriskexponering för sent och först efter påminnelser. Dessa rapporter är av väsentlig betydelse för Finansinspektionens tillsyn syftande till att övervaka att kundernas medel förvaras på ett betryggande sätt. Rapporterna avser

bl.a. institutens kapitalbas. Enligt 2 kap. 1 § lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar skall ett institut vid varje tidpunkt ha en kapitalbas som motsvarar summan av kapitalbaserna för kreditrisker och marknadsrisker. Ett kreditmarknadsföretag måste sålunda alltid tillförsäkra sig om att det har en tillräcklig kapitalbas. Det får därför anses vara ett mycket allvarligt åsidosättande av gällande regler att Custodia Credit AB upprepade gånger har inkommit för sent med sina rapporter.

Stora exponeringar

Vidare finner Finansinspektionen att Custodia Credit AB enligt vad som angetts ovan under 1999 har haft stora exponeringar som har överskridit de i lagen om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag angivna gränsvärdena och som inte har nedbringats under året, vilket har föranlett inspektionen att anmoda bolaget att nedbringa två av de otillåtna exponeringarna. Bolaget har underlåtit att utan dröjsmål i enlighet med bestämmelserna i 7 kap. 11 § nyssnämnda lag anmäla att exponeringar har överstigit de i lagen angivna gränsvärdena. Bolaget har inte heller kommit in med några avvecklingsplaner för de otillåtna exponeringarna. Rapporterna om stora exponeringar har i flera fall varit felaktigt ifyllda. Alltför stora exponeringar mot enskilda kunder kan medföra en oacceptabelt hög förlustrisk. Det kan vara till skada för företagets soliditet och utgöra ett hot mot dess fortlevnad. Mot bakgrund härav får det anses mycket allvarligt att Custodia Credit AB:s rapporter om stora exponeringar varit bristfälliga, att bolaget underlåtit att utan dröjsmål anmäla otillåtna exponeringar och att bolaget inte nedbringt de otillåtna exponeringarna eller kommit in med en avvecklingsplan för dessa.

Kapitalbas

Finansinspektionen finner även att Custodia Credit AB mellan den 30 juni 1999 och den 30 september 1999 i strid mot vad som angetts i tillståndsbeslutet av den 17 april 1997 har sänkt sin kapitalbas (jfr punkt 6 i övergångsbestämmelserna till lagen om finansieringsverksamhet).

Otillåten inlåningsverksamhet

Vidare finner Finansinspektionen att Custodia Credit AB genom tjänsten Custodia Spar har bedrivit bankrörelse enligt 1 kap. 2 § bankrörelselagen (1987:617) utan att ha oktroj. Genom de ändringar av tjänsten som bolaget har gjort får det dock anses ha upphört med denna verksamhet.

Enligt sin bolagsordning skall Custodia Credit AB:s verksamhet bestå i följande. Bolaget skall bedriva verksamhet inom området factoring och annan kreditverksamhet till näringsidkare, samt syssla med inkassoverksamhet, fakturabevakning och därmed förenlig verksamhet. Vid långivning skall säkerhet krävas i form av borgen och/eller spärrkontoavsättning, bankgaranti eller annan säkerhet. För säkerhet i fast egendom accepteras pantbrev inom 75 % av fastighetens marknadsvärde. Upplåning skall ske genom fondering av egna medel, via kreditinstitut samt genom att uppta lån mot reverser etc.

Finansinspektionen finner att verksamheten benämnd Custodia Spar inte står i överensstämmelse med bolagsordningen.

Sammantagen bedömning

Custodia Credit AB synes ha bristfällig kompetens vad avser de lagar och föreskrifter som reglerar kreditmarknadsföretags verksamhet. Bolaget har genom flagranta överträdelser av lag och föreskrifter visat att det inte uppfyller de krav som ställs på ett kreditmarknadsföretag i 1 kap. 4 § lagen om finansieringsverksamhet. Bolaget har sålunda visat sig olämpligt att utöva finansieringsverksamhet. Sammantaget finner Finansinspektionen därför att grund för återkallelse av bolagets tillstånd att driva finansieringsverksamhet föreligger enligt 5 kap. 17 § första stycket 3 lagen om finansieringsverksamhet.

Bolaget har emellertid i skrivelsen till Finansinspektionen den 19 april 2000 bl.a. anfört att företagsledningen skall ges tillräckliga resurser för att sköta rapporteringen och att bolaget har vidtagit sådana åtgärder att otillåtna exponeringar inte skall uppkomma. Vidare får bolaget anses ha upphört med att erbjuda bankinlåning. Mot bakgrund härav finner Finansinspektionen att det är tillräckligt att meddela bolaget varning.

Finansinspektionen finner vidare att Custodia Credit AB tills vidare skall rapportera sina exponeringar som överstiger 10 % av bolagets kapitalbas månadsvis till inspektionen.

Finansinspektionen finner också att bolaget senast den 31 juli 2000 skall inkomma med en åtgärdsplan för hur det skall säkerställa att rapporteringen blir korrekt, att hanteringen av stora exponeringar blir korrekt och att kapitalbasen inte sänks. Vidare finner inspektionen att bolaget inom samma tid skall tillse att bolagsordningen blir i överensstämmelse med den bedrivna verksamheten.

Beslut i detta ärende har fattats av Finansinspektionens styrelse. I den slutliga handläggningen har chefsjuristen Hans Schedin, avdelningschefen Kerstin af Jochnick samt enhetschefen Christina Westerling deltagit. Föredragande har varit Lars Widlund.

Claes Norgren

Lars Widlund